

Læreplan i instrument, kor, samspill, programfag i utdanningsprogram for musikk, dans, drama, programområde for musikk

Fastsatt som forskrift av Utdanningsdirektoratet 4. april 2006 etter delegasjon i brev 26. september 2005 fra Utdannings- og forskningsdepartementet med hjemmel i lov av 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 3-4 første ledd.

Gjelder fra 01.08.2006

Formål

Aktiv musikkutøving er sentralt for musikalsk utfoldelse, erkjennelse og opplevelse og utgjør kjernen i programområdet musikk. Felles programfag instrument, kor, samspill skal ivareta musikkens utøvende dimensjon og bidra til å sikre utøvende kompetanse og rekruttering til frivillig og profesjonelt musikkliv. En viktig hensikt med programfaget er å utvikle kompetanse som musikklivet trenger som grunnlag og forutsetning for videreutvikling og nyskaping av musikk. Slik kan programfaget bidra til å ivareta og fornye norsk, samisk, nasjonale minoriteters og internasjonal musikkarv og samtidig legge grunnlag for aktiv utøvende deltakelse lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

Programfaget skal stimulere den enkelte til å utvikle et personlig musikalsk uttrykk. Å utøve musikk sammen med andre skal også gi mulighet til felles estetiske opplevelser og erfaringer. Felles programfag instrument, kor, samspill skal i tillegg bidra til at den enkelte kan utvikle evne til samarbeid og kommunikasjon.

Ved å legge vekt på individuelle og kollektive musikalske ferdigheter skal opplæringen bidra til at den enkelte kan utvikle egenskaper som er viktige for personlig mestring. Programfaget skal bidra til å fremme selvdisciplin, tålmodighet og kreativitet som grunnlag for å realisere den enkeltes muligheter som musikkutøver, og som grunnlag for livslang læring. Opplæringen skal også bidra til at den enkelte kan forberede og kvalifisere seg for inntak til utøvende og pedagogiske studier ved universiteter og høyskoler.

De utøvende, skapende og reflekterende dimensjonene i programfaget skal ivaretas slik at den enkelte opplever helhet og sammenheng i opplæringen. Musikkteoretiske kunnskaper er en viktig forutsetning for deler av musikkutøvelsen. Opplæringen i programfaget skal bidra til å sikre denne kunnskapen gjennom praktisk arbeid. Bruk av biinstrument og besifringsspill i andre programfag er viktig for forståelsen av musikkfaglig helhet og sammenheng.

Struktur

Instrument, kor, samspill består av to programfag: instrument, kor, samspill 1 og instrument, kor, samspill 2. Instrument, kor, samspill 2 bygger på instrument, kor, samspill 1.

Programfagene er strukturert i hovedområder som det er formulert kompetansemål for.

Hovedområdene utfyller hverandre og må ses i sammenheng.

Oversikt over hovedområder:

Programfag	Hovedområder			
Instrument, kor, samspill 1	Hovedinstrument	Biinstrument	Besifringsspill	Kor og samspill
Instrument, kor, samspill 2	Hovedinstrument	Øvingslære		Kor og samspill

Hovedområder

Definisjonen av hva som er hovedinstrument, er ofte sjangeravhengig, og i noen tilfeller kan hovedinstrument dekke et utvalg av instrumenter.

I instrument, kor, samspill 1 skal elevene gis opplæring i to instrumenter, et hovedinstrument og et biinstrument. Det ene skal være et tangentinstrument.

Hovedinstrument

Hovedområdet dreier seg om teknikk, øving, notelesing, gehør og individuelt musikalsk uttrykk. Det legges vekt på konsertforberedelse og sceneopptreden. Improvisasjon og ulike metoder for innstudering er sentralt. Det omfatter også selvstendige musikalske valg og aktiv deltakelse på konserter. Å spille/syng prima vista etter imitasjon eller muntlig overlevering er også sentralt.

Biinstrument

Hovedområdet omfatter bruk av biinstrument som støtte for andre musikkaktiviteter. Framføring av et repertoar på ett instrument og å spille/syng enkle stykker etter gehør og prima vista er sentralt.

Besifringsspill

Hovedområdet omfatter spill etter besifring og besifring av melodier ved bruk av akkompagnementsfigurer. Besifringsspill omfatter også en praktisk tilnærming til harmonisering, musikkteori og gehør.

Øvingslære

Hovedområdet dreier seg om den musikalsk utøvende læringsprosessen og bygger på progresjon og erfaring gjennom arbeid på instrumenter. Refleksjon over egen utvikling, egne mål, konsentrasjon og motivasjon er sentralt.

Kor og samspill

Hovedområdet dreier seg om å skape allsidige musikalske uttrykk og beherske ulike framføringssituasjoner. Anvendelse av gehørferdigheter er sentralt. Hovedområdet omfatter også forhold knyttet til etablering av egne ensembler, instruksjon og konstruktiv kritikk i samspillsituasjoner. Selvstendighet og lederansvar er sentralt.

Timetall

Timetallet er oppgitt i 60-minutters enheter:

Instrument, kor, samspill 1: 140 årstimer

Instrument, kor, samspill 2: 140 årstimer

Grunnleggende ferdigheter

Grunnleggende ferdigheter er integrert i kompetansemålene der hvor de bidrar til utvikling av og er en del av fagkompetansen. I instrument, kor, samspill forstås grunnleggende ferdigheter slik:

Å kunne uttrykke seg muntlig i instrument, kor, samspill innebærer å synge, spille og formidle musikk. Det innebærer også dialog om musikalske opplevelser, erfaringer og utvikling som utøver.

Å kunne uttrykke seg skriftlig i instrument, kor, samspill innebærer å bruke egnet musikknotasjon for å dokumentere eller formidle musikk i en utøversituasjon og for å dokumentere egen øving.

Å kunne lese i instrument, kor, samspill innebærer å nyttiggjøre seg noteskrift, tekst, tegn og symboler knyttet til musikkutøvelsen.

Å kunne regne i instrument, kor, samspill innebærer å bruke musikkens grunnelementer gjennom praktisk utøvelse av musikk.

Å kunne bruke digitale verktøy i instrument, kor, samspill innebærer å bruke digital teknikk i øving, framføring og dokumentasjon av musikkutøvelsen.

Kompetansemål

Instrument, kor, samspill 1

Hovedinstrument

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- beherske grunnleggende teknikk
- framføre et repertoar med musikk fra ulike sjangrer og/eller epoker
- knytte ulike uttrykksmåter til sjangrer og epoker
- anvende ulike metoder for innstudering
- utarbeide og begrunne ukeplaner for egen øving
- delta aktivt i valg av repertoar
- knytte praktisk musisering til relevant teori
- improvisere på hovedinstrumentet
- spille/synge etter gehør
- vurdere ulike sider ved sceneopptreden og konsertforberedelse

Biinstrument

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- gjøre rede for og bruke biinstrument som støtte for andre musikkaktiviteter
- spille/synge enkle stykker etter gehør
- spille/synge enkle stykker prima vista
- spille/synge et repertoar

Besifringsspill

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- spille ulike akkompagnementsfigurer
- spille etter besifring på et akkordinstrument
- lage enkel besifring til melodi
- transponere enkle melodier med besifring

Kor og samspill

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- formidle et musikalsk uttrykk gjennom deltakelse i kor og samspillgrupper
- skape musikalsk uttrykk ut fra instruksjon og informasjon som notebildet gir
- anvende intonasjonsøvelser og gehør
- ta imot og gi konstruktiv kritikk
- etablere egne ensembler
- ta medansvar i samspill og kor
- lede an i egen stemmegruppe

Instrument, kor, samspill 2

Hovedinstrument

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- framføre et variert repertoar
- formidle et musikalsk innhold med et personlig uttrykk
- beherske egnet instrumentteknikk
- gjøre selvstendige musikalske valg
- delta aktivt på konserter
- beherske relevante innstuderingsteknikker

Øvingslære

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- utarbeide og begrunne korttids- og langtidsplaner for variert, allsidig og systematisk øving på hovedinstrumentet
- vurdere egne ferdigheter, øvingsarbeid og egen utvikling
- vurdere ulike læringsstrategier
- anvende kunnskaper om prestasjonsforberedelse med tanke på å beherske fysiske, mentale og tekniske utfordringer i en formidlingssituasjon
- gjøre rede for betydningen av god fysikk for musikere og anvende kunnskaper om hvordan belastningsskader kan forebygges

Kor og samspill

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- forme et musikalsk uttrykk som leder og deltaker i kor og ensembler
- orientere seg i et allsidig kor- og samspillrepertoar
- lede framføringer med mindre kor/ensembler med publikum til stede
- drive selvstendig innstudering i korets stemmegrupper
- arbeide med klangbalanse og homogenitet i kor og ensembler

Vurdering

Bestemmelser om sluttvurdering:

Standpunktvurdering

Programfag	Ordning
Instrument, kor, samspill 1	Elevene skal ha standpunktkarakter.
Instrument, kor, samspill 2	Elevene skal ha standpunktkarakter.

Eksamen for elever

Programfag	Ordning
Instrument, kor, samspill 1	Elevene kan trekkes ut til muntlig-praktisk eksamen. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.
Instrument, kor, samspill 2	Elevene skal opp til muntlig-praktisk eksamen. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.

Eksamen for privatister

Programfag	Ordning
Instrument, kor, samspill 1	Privatistene skal opp til muntlig-praktisk eksamen i hovedinstrument, biinstrument og besifringsspill. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt. Privatistene må dokumentere aktivitet i kor og samspill.
Instrument, kor, samspill 2	Privatistene skal opp til muntlig-praktisk eksamen i hovedinstrument. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt. Privatistene må dokumentere aktivitet i kor og samspill.

De generelle bestemmelsene om vurdering er fastsatt i forskrift til opplæringsloven.